

PATVIRTINTA
Kauno Montesori mokyklos-darželio „Žiburėlis“
direktoriaus 2022 m. gruodžio 30 d.
įsakymu Nr. 4-96

**KAUNO MONTESORI MOKYKLOS-DARŽELIO „ŽIBURĖLIS“
PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ
PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO APRAŠAS**

I . BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas (toliau vadinama- Aprašas) nustato priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką Kauno Montesori mokykloje-darželyje „Žiburėlis“. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro „Dėl priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2013 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-1106, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro „Dėl priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269, Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001 „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ priešmokyklinio ugdymo bendrosios programos įgyvendinimo rekomendacijomis, kompetencijų raidos aprašu, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro „Dėl vaiko ugdymo ir ugdymosi poreikių, pažangos įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2021 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. V-2306.

2. Vertinimas yra svarbi ugdymo proceso dalis, leidžianti vaikui teikti savalaikę veiksmingą pagalbą, tikslingai skatinanti vaiko raidą, padedanti efektyviai modeliuoti kasdienę ugdymo(si) praktiką visais ugdymo(si) etapais. Priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi rezultatai – asmens savybių, vertybinių nuostatų ir kompetencijų ugdymo(si) pasiekimai.

3. Vertinimo tikslas – paremti vaiko ugdymą(si) teikiant grįžtamojo pobūdžio informaciją apie ugdymo(si) pasiekimus ir pažangą, siekti, kad vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimas sukurtų sąlygas vaikui sėkmingai augti, tobulėti, bręsti.

4. Vertinimo paskirtis:

3.1. pažinti kiekvieną vaiką, atpažinti jo pasiekimus įvairiose ugdymo(si) srityse, stebėti, ko ir kaip vaikas mokosi, ko išmoko, paremti ugdymą(si);

3.2. numatyti, kaip ugdymas bus personalizuojamas, ir nustatyti, ar vaikų ugdymo organizavimas yra veiksmingas, priimti pagrįstus sprendimus ugdymui tobulinti;

3.3. padėti pastebėti konkrečius vaiko ypatumus (aukštas mokymosi potencialas, specifiniai ugdymosi, kalbos ir kalbėjimo sutrikimai ir pan.) ir nustatyti papildomų švietimo pagalbos paslaugų poreikį, kurių negali suteikti tėvai (globėjai);

3.4. pagrįstai ir tikslingai planuoti ugdymą panaudojant informaciją apie vaiko pasiekimus ir daromą pažangą dirbant su šeima ir kitais ugdymo proceso dalyviais;

3.5. stebėti ir tobulinti ugdymo procesą, teikiant objektyvią informaciją apie vaiko ar vaikų grupės ugdymą kitiems specialistams ir įstaigos administracijai.

4. Vertinimo nuostatos:

4.1. pereinama nuo visiems vaikams taikomos prie personalizuotos (suasmenintos) vertinimo kultūros. Vertinami konkretaus vaiko pasiekimai ir jo daroma pažanga, lyginant ankstesnius vaiko pasiekimus su dabartinais;

4.2. kompetencijos atsiskleidžia per veiklą, o jų vertinimas grindžiamas ilgalaikiu vaiko stebėjimu ir informacijos iš įvairių šaltinių ir įvairiais būdais (vertinimo metodais) kaupimu, apibendrinimu;

4.3. parenkami tokie vertinimo metodai, kurie sudaro sąlygas vaikams pažįstamuose kontekstuose pademonstruoti savo pasiekimus. Vaiko pasiekimai vertinami naudojantis priešmokyklinio ugdymo programoje įvardytais pasiekimais;

4.4. daugiausia dėmesio kreipiama į vaiko kalbos raidą;

4.5. vertinimo procese dalyvauja vaikas. Jis mokosi reflektuoti, įsivertinti mokymąsi su mokytoju, bendraamžiais, tėvais (globėjais) aptardamas, kas jam sekasi, o kur ir kokių pastangų reikėtų daugiau.

II. PASIRENGIMAS VAIKŲ PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO ORGANIZAVIMUI

5. Mokytojas, pirmiausiai susipažįsta su 5-6 metų socioemocine ir kognityviaja vaikų raida:

5.1. socioemocinė 5 – 6 metų vaiko raida. Iniciatyva veiklai ir pati veikla svarbesni už veiklos rezultata. Žaidimas kaip svarbiausia veikla. Įvairios fizinės veiklos būtinybė. Mažėjantis spontaniškumas. Labiau atskiriami vidinis ir išorinis pasauliai. Gerėjantys emocijų atpažinimo ir valdymo įgūdžiai, savo elgesio kontrolė. Pozityvus savęs vertinimas. Imlumas informacijai apie lyčiai būdingą elgesį;

5.2. kognityvioji 5 – 6 metų vaiko raida. Spartaus vykdomųjų funkcijų lavėjimo laikotarpis. Gerėjantys metakognityvianiai gebėjimai. Didėja reflektyvumas;

5.3. išsami informacija vaiko raidos apraše <https://www.mokykla2030.lt/wp-content/uploads/2020/06/VAIKO-RAIDOS-APRA%C5%A0AS.pdf>.

6. Mokytojas individualiai susipažįsta su dokumentais:

6.1. priešmokyklinio ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro „Dėl priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimu“ 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269;

6.2. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001 „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ priešmokyklinio ugdymo bendrosios programos įgyvendinimo rekomendacijomis;

6.3. priešmokyklinio amžiaus vaikų kompetencijų: komunikavimo, kultūrinė, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninė ir socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos raiška. Visos kompetencijos yra vienodai svarbios. Su vaikų kompetencijų raidos aprašais galima susipažinti <https://www.mokykla2030.lt/kompetenciju-ir-vaiko-raidos-2-aprasai/>;

6.4. pasiekimų sričių ir kompetencijų dermė (priedas Nr.1);

6.5. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro „Dėl vaiko ugdymo ir ugdymosi poreikių, pažangos įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2021 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. V-2306;

6.6. ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programos vykdančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo metodikos srities „Pasiekimų vertinimas ir ugdymo planavimas“ kokybiškos praktikos pavyzdžiais;

6.7. metodiniais leidiniais „Patirčių erdvės“ I ir II knygos ir rekomendacijomis priešmokyklinio ugdymo pedagogams bei priedais: projektų metodas priešmokyklinėje grupėje, informatinis mąstymas, STEAM priešmokykliniame amžiuje.

7. Iki mokslo metų pradžios mokytojas parengia ilgalaikį ugdomosios veiklos metų planą ir numato, kokių vaiko ugdymo(si) rezultatų siekia, kokie įrodymai pagrįs, kad ugdymo tikslai yra pasiekti. Savaitės ugdomosios veiklos plane numato, ko ir kaip bus mokoma ir mokomasi, kokios ugdymo(si) aplinkos reikės tikslams pasiekti.

8. Mokytojas pirmojo tėvų (globėjų) susirinkimo metu aptaria su tėvais (globėjais) numatomus ugdymo tikslus, ugdymo filosofiją ir priešmokyklinio ugdymo programą, grupėje naudojamas veiksmingas ugdymo strategijas ir priemonės, pasirengimo mokyklai sampratą, pasiekimų vertinimą, informuoja, kokių rezultatų vaikas turi pasiekti baigdamas priešmokyklinio ugdymo(si) programą. Supažindina su vaikų specialiųjų poreikių nustatymo ir pagalbos teikimo tvarka įstaigoje.

III. VERTINIMO BŪDAI

9. Įgyvendinant priešmokyklinio ugdymo programą, taikomi vertinimo būdai:

9.1. formuojamasis vertinimas – kasdieninės vaiko pažangos skatinimui, stebėjimui ir vertinimui ugdymo procese teikiamas grįžtamasis ryšys, padedantis vaikui gerinti mokymąsi, nukreipiantis, ką dar reikia išmolti, leidžiantis mokytojui pasirinkti veiksmingiausias ugdymo metodus, siekiant kuo geresnių rezultatų.

9.2. įsivertinimas – paties vaiko mokymosi proceso, mokymosi pasiekimų ir pažangos stebėjimas, vertinimas ir apmąstymas, su mokytojo pagalba numatant tolesnius mokymosi žingsnius.

9.3. apibendrinamasis vertinimas – įvertinami vaiko pasiekimai, baigus priešmokyklinio ugdymo programą. Mokslo metų viduryje taikomas tarpinis vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimas.

9.4. įsivertinimo, formuojamojo ir apibendrinamojo vertinimo dermę užtikrina mokytojų ir vadovų atsakomybė, įtrauki įstaigos vertinimo kultūra ir visų su ugdymu susijusių asmenų dialogas.

III. VAIKŲ PASIEKIMUS ATSKLEIDŽIANTYS POŽYMIAI

10. Mokytojas fiksuodamas vaikų pasiekimus vadovaujasi požymiais:

10.1. savarankiškumas (gebėjimo savarankiškai atlikti užduotis lygis (padedant mokytojui, draugui, savarankiškai);

10.2. kontekstai (gebėjimo savarankiškai atlikti užduotis lygis (kasdienėse, pažįstamose, nepažįstamose situacijose, naujuose socialiniuose ir akademinuose kontekstuose);

10.3. sudėtingumas (gebėjimo savarankiškai atlikti užduotis lygis (turinio (mokymosi medžiagos) ir (ar) užduočių).

III. VAIKŲ PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO ORGANIZAVIMAS

11. Vertinant vaikų pasiekimus, kiekvienas vaikas pripažįstamas kaip asmuo, turintis unikalių gebėjimų, stiprybių, poreikių ir interesų.

12. Vaiko pasiekimų vertinimas siejamas su vaiko pažinimu, ugdymo planavimu, nuolatiniu ugdymo(si) proceso stebėjimu ir ugdymo(si) proceso veiksmingumo vertinimu. (Siekiant geriau pažinti vaiką pirmąjį mokslo metų mėnesį (arba esant poreikiui) mokytojai stebi, fiksuoja individualią vaiko savijautą ir įsitraukimą į veiklas grupėje bei analizuoja (priedas Nr.2).

13. Pats vertinimo procesas yra trijų etapų: duomenų surinkimas (vaiko darbeliai, dokumentuoti vaikų pokalbiai, žaidžiančių vaikų stebėjimo nuotraukos ir kt.), duomenų interpretavimas, kuriuo remiantis priimamas sprendimas ir planavimas tolimesnės ugdymo(si) veiklos ir tinkamas rezultatų pateikimas vaikui, tėvams (globėjams).

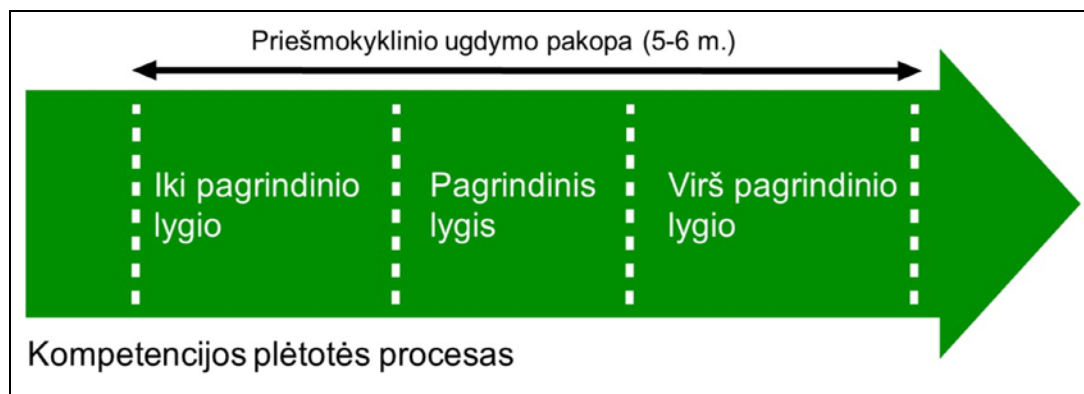
14. Kiekvieną dieną mokytojas vykdo formuojamąjį vertinimą žodžiu ir kartą per mėnesį elektroniniame dienyne vaiko pasiekimai pateikiami aprašomuoju būdu – trumpais komentarais, nusakančiais, kokios yra vaiko stiprybės, kas jau pasiekta, ką reikia tobulinti.

15. Praėjus mėnesiui nuo mokslo metų pradžios elektroniniame dienyne mokytojas atlieka vieną iš formuojamojo vertinimo būdų - vaiko pasiekimų esamos situacijos įvertinimas, kuris padeda mokytojui suprasti, ką vaikas jau moka ir geba (priedas Nr.3).

16. Pasibaigus pirmam mokslo metų pusmečiui, mokytojas atlieka tarpinį vertinimą elektroniniame dienyne - vaiko pasiekimų ir pažangos pokyčio įvertinimą, vertinami konkretaus vaiko pasiekimai ir jo daroma pažanga, lyginant ankstesnius vaiko pasiekimus su dabartiniais (priedas Nr.3).

17. Vaikai kiekvieną dieną turi galimybę pasirinkti įvairias priemones iš skirtingų ugdymo sričių, atlikti projektines, STEAM veiklas bei elementaraus IT išmanymo ir kritiško vartojimo užduotis. Tuomet vaikai įsivertina (užduotį atliko savarankiškai ar su draugo/mokytojo pagalba) ir į savo dienos darbų kišenėlę įsideda spalvotą kortelę. Kiekvieną vakarą atėję pasiimti vaiko, tėvai (globėjai) mato, kokiose srityse jų vaikas dirbo (savarankiškai ar su pagalba). Taip užtikrinami efektyvesni priešmokyklinio ugdymo mokytojo pokalbiai su šeimos nariais. Tokia vaikų pasiekimų kasdieninio formuojamojo vertinimo (įsivertinimo) sistema padeda siekti pagal kiekvieno vaiko galimybes daromos maksimalios pažangos, didina vaiko savarankiškumą, padeda apmąstyti savo pasiekimus, geriau suvokti, kaip kinta jo gebėjimai per tam tikrą laiką, motyvuoja vaiką ugdytis, skatina įveikti kliūtis, padeda išgyventi sėkmės jausmą (priedas Nr.4).

18. Priešmokyklinio ugdymo programoje vaikų ugdymo pasiekimai aprašyti, išskiriant 3 pasiekimų lygius: iki pagrindinio lygio, pagrindinis lygis, virš pagrindinio lygio. Pasiekimų lygiai sudaro sąlygas atskleisti vaiko individualią ugdymo(si) pažangą, mokytojui numatyti tolimesnį ugdymo proceso organizavimą ir ugdymo(si) aplinkos kūrimą, kad atitiktų greitai kintančius vaikų poreikius, numatyti aukštesnius lūkesčius kiekvienam vaikui, kad jo pasiekimai gerėtų, o vaikas sėkmingai augtų, tobulėtų, bręstų ir pasirengtų sėkmingai mokytis mokykloje. Pasiekimų lygių prasmė - atskleisti kokybinę vaiko pasiekimų ūgtį, kompetencijos plėtotės kryptį, iš kur judame kur link (1 lentelė).

1 lentelė

19. Vertinami vaiko pasiekimai ir pažanga (pasiekimų pokytis per ugdymosi laikotarpį, o ne vaikas).

19.1. Atliekant vaikų pasiekimų vertinimą lyginami:

19.1.1. vaiko pasiekimai su pasiekimų lygių požymiais;

19.1.2. to paties vaiko pasiekimai skirtingu laiku – taip vertinama pažanga;

19.1.3. to paties vaiko skirtingų sričių pasiekimai/pažanga – taip atskleidžiama unikali to vaiko pasiekimų raidos trajektorija.

19.2. Nelyginami skirtingų vaikų pasiekimai.

20. Stebėjimo ir vertinimo medžiaga dokumentuojama vaiko pasiekimų ir pažangos aplanke: kaupiami vaiko gamtamokslinio, kalbinio, matematinio, meninio, sveikatos ir fizinio, visuomeninio ugdymo sričių darbeliai: sukurtos knygelės, pasakojimai, samprotavimai, išsakytos idėjos, darbelių nuotraukos. Duomenys apie vaiko pasiekimus renkami skirtingose vaiko veiklose (žaidžiant, bendraujant, atliekant darbelį).

21. Mokslo metų pabaigoje mokytojas atlieka vaiko pasiekimų vertinimą ir parengia rekomendaciją (priedas Nr.5). Vertinimas aptariamas su tėvais (globėjais).

IV. PASIEKIMŲ VERTINIMO KOMUNIKAVIMAS

22. Vaikui teikiamas grįžtamasis ryšys apie jo pasiekimų vertinimą:

22.1. „čia ir dabar“ grįžtamasis ryšys apie jo atliktą darbą;

22.2. vaiko pasiekimų aplanke darbų kaupimas, tvarkymas ir peržiūra kartu su vaiku.

23. Tėvams (globėjams) grįžtamasis ryšys apie vaiko pasiekimų vertinimą:

23.1. momentinė žinutė žodžiu, raštu, nuotrauka apie vaiko pasiekimą elektroniniame dienyne;

23.2. praėjus mėnesiui nuo mokslo metų pradžios – elektroniniame dienyne vertinami ankstesnės ugdymo pakopos vaiko pasiekimai nuo kurių mokytojai toliau ugdo, lavina, plėtoja vaiko gebėjimus;

23.3. kartą per mėnesį vaiko pasiekimai elektroniniame dienyne aprašomuoju būdu – trumpu komentaru, atsižvelgiant į kiekvieną ugdymo(-si) turinio sritį ir kompetencijoms būdingus kriterijus pagal pasiekimų sritis;

23.4. pasibaigus pirmam mokslo metų pusmečiui elektroniniame dienyne - tarpinis vaiko pasiekimų ir pažangos pokyčio vertinimas;

23.5. vaikų pasiekimai ir pažanga su tėvais (globėjais) aptariami individualiai, esant poreikiui, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus (praėjus mėnesiui nuo mokslo metų pradžios ir pasibaigus pirmam mokslo metų pusmečiui). Jei yra poreikis, į pokalbius įtraukiami Vaiko gerovės komisijos atstovai, kiti specialistai, administracijos atstovai. Pasitariama, kaip tėvai (globėjai) namuose gali padėti vaikui išsikeltų tikslų siekti;

23.6. pasiekimų įrodymų pavyzdžiai kaupiami vaiko pasiekimų aplanke;

23.7. mokytojo rekomendacija baigus priešmokyklinę ugdymo programą (priedas Nr.5).

24. Vaiko vertinimo procese mokytojas nuolat bendradarbiauja su tėvais (globėjais), nes jų teikiama informacija gali praplėsti žinias apie vaiko raidą, kultūrinius skirtumus ir padėti geriau suprasti vaiką.

V. VAIKŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ ATPAŽINIMAS

25. Priešmokyklinio ugdymo mokytojai ir švietimo pagalbos vaikui specialistai atkreipia dėmesį į vaiko pažintinės veiklos, elgesio, judėjimo ir kitus ypatumus, dėl kurių jo ugdymasis skiriasi nuo bendraamžių. Ženklaais, įspėjančiais apie poreikį pritaikyti ugdymo procesą, vadinami saviti vaiko veiklos būdai žaidžiant, tyrinėjant aplinką, bendraujant su bendraamžiais ir suaugusiais ir pan., kurie liudija apie vaikui iškytančius ugdymosi sunkumus. Jie informuoja mokytoją ir tėvus (globėjus) apie būtinumą atidžiau stebėti vaiko veiklas, bendravimą ir ieškoti metodų, kurie padėtų vaikui išsiugdyti jo galimybes atitinkančius gebėjimus.

26. Kai asmeniniai vaiko gebėjimai neatitinka įprastos raidos, vyksta mokytojo ir švietimo pagalbos specialistų bendradarbiavimas, kuriant vaiko ugdymosi poreikius atitinkantį ugdymo planą, rengiamasi išsamiai ištirti vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių pobūdį ir priežastis, kreipiantis į įstaigos Vaiko gerovės komisiją ar, reikalui esant, į Kauno pedagoginę psichologinę tarnybą. Mokytojai vaikui individualų ugdymo(si)planą rengia vadovaujantis parengtomis ESF projekto „Bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas“ Pr. Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-02-0001 rekomendacijomis dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams.

VI. VAIKŲ PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO SVARBA

27. Vaikui:

27.1. patikrinimui ko išmoko, o kur ir kokių pastangų reikėtų daugiau;

27.2. skatina įveikti kliūtis;

27.3. motyvuoja vaiką mokytis;

27.4. padeda išgyventi sėkmės jausmą.

28. Mokytojui:

28.1. tolimesnių veiklų planavimui su visa grupe ir atskirais vaikais (personalizavimas);

28.2. suvokti, kaip kinta vaiko gebėjimai per tam tikrą laiką;

28.3. bendradarbiavimui su tėvais (globėjais) ir švietimo pagalbos specialistais;

28.4. profesiniam tobulėjimui (veiklos orientavimui link vaikų pasiekimų).

29. Tėvams (globėjams):

29.1. mokytojas su tėvais suformuluoja realius vaiko ugdymo(-si) tikslus, namuose gali tęsti grupėje pradėtų įgūdžių formavimą;

29.2. nustatomas papildomų švietimo pagalbos paslaugų poreikis, kurių negali suteikti tėvai (globėjai);

30. Švietimo pagalbos specialistams:

30.1. švietimo pagalbos teikimo sprendimų priėmimui;

31. Pradinio ugdymo mokytojui:

31.1. vaiko ugdymo(-si) personalizavimui ir reikiamos pagalbos numatymui.

VII. ATSAKOMYBĖ

32. Už vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimą atsakingi grupėje dirbantys mokytojai ir kiti švietimo pagalbos vaikui specialistai. Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo aplankas kiekvienų mokslo metų gale atiduodamas vaiko tėvams (globėjams).

PRITARTA

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo
metodinės grupės 2022 m. gruodžio 27 d.
posėdžio protokolu Nr.18-11